

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
На тему:
«Оцінка якості облікової інформації в управлінні підприємством»
071 «Облік і оподаткування»

Студентки 4 курсу Новикової Д.А.

групи ОП-81а

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Д.А.Новикова

Керівник
Завідувач кафедри,
кандидат економічних наук,
доцент

_____ Ю.С. Серпенінова

Суми 2022

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

«Оцінка якості облікової інформації в управлінні підприємством»

Студентки 4 курсу групи ОП-81а

Новикової Дар'ї Андріївни

Актуальність теми дослідження визначається тим, що у сучасних умовах динамічного розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій та засобів комунікації особливого значення набуває аналіз інформаційних потоків, що передбачає підвищені вимоги до облікової інформації. Це обумовлює потребу розробки теоретико-методологічної бази щодо оцінки якості облікової інформації.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра полягає у розвитку теоретико-методичних та практичних засад оцінки якості облікової інформації та розробці пропозицій по їх удосконаленню.

Об'єкт дослідження - вплив якості облікової інформації на ефективність управління компанією.

Предмет дослідження - теоретико-методичні та практичні засади оцінки якості облікових даних з метою підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Під час виконання кваліфікаційної роботи бакалавра були використані такі методи: загальнонаукові та спеціальні методи аналізу, синтезу; хронологічного і систематичного спостереження; класифікації даних з метою їх упорядкування і порівняння; метод бібліометричного аналізу публікацій з використанням програмного забезпечення VOSviewer.

За результатами дослідження сформульовані такі висновки:

- прослідковано вплив якості облікової інформації, узагальнено та доповнено теоретико-методологічні засади з приводу її формування та подальшого застосування в бухгалтерській практиці;
- проблемою багатьох підприємств в Україні є невідповідність облікової теорії у відношенні до інформаційного, технологічного та економічного середовищ,

тому було сформовано авторську класифікацію парадоксів бухгалтерської інформації та низку концепцій з їх усунення;

- у результаті проведеного дослідження якості облікової інформації підприємства ТОВ «Юрист і бухгалтер» запропоновано впровадити формули для виміру еластичності та масиву облікових даних для усунення можливих викривлень;
- під час прийняття рішення апаратом управління існує ризик спалювання бухгалтерських даних, тому було запропоновано методологію інтерпретації облікової інформації;
- впровадження у вітчизняній практиці збалансованої системи показників є відносно новою тенденцією, що базується на вимірюванні та оцінюванні комплектації показників, які підібрані з метою врахування всіх аспектів діяльності суб'єкта господарювання;
- за неоднозначності характеру креативного обліку його часто сприймають у значенні «шахрайства», але він може приносити і користь, якщо він застосовується у сенсі «оптимізації» облікових процесів завдяки знанням та вмінням працівників.

Одержані результати можуть бути використані підприємством для покращання організації та методології обліку і аудиту якості інформаційного забезпечення.

Результати роботи пройшли апробацію у 2 міжнародних науково-практичних конференціях, 2 статтях та 2 тезах у фахових виданнях. Наявні довідки про впровадження в аутсорсинговій фірмі та у навчальний процес.

Ключові слова: якість облікової інформації, парадокси облікової інформації, парадокси бухгалтерської звітності, інтерпретація облікової інформації, збалансована система показників, методи креативного обліку.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено викладено в межах двох розділів на 31 сторінках, зокрема список використаних джерел із 46 найменувань, розміщений на 6 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 3 рисунки, а також 8 додатків, розміщених на 8 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2022 рік

Рік захисту роботи – 2022 рік

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувачка кафедри
к.е.н., доцент
Ю. С. Серпенінова

ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
на здобуття ступеня «бакалавр»
із спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
студентки 4 курсу, групи ОП-81а
Новикової Дар'ї Андріївни

Тема роботи: «Оцінка якості облікової інформації в управлінні підприємством»,

Затверджена наказом від 13.05.2022 р. № 0348-VI

Термін подання студентом закінченої роботи: 10.06.2022 р.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра полягає у розвитку теоретико-методичних та практичних засад оцінки якості облікової інформації та розробці пропозицій по їх удосконаленню.

Об'єкт дослідження вплив якості облікової інформації на ефективність управління компанією.

Предмет дослідження теоретико-методичні та практичні засади оцінки якості облікових даних з метою підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконується на матеріалах наданих ТОВ «Юрист і бухгалтер», а також наукових робіт українських та зарубіжних авторів.

Орієнтовний план роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети:

РОЗДІЛ 1. ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ПАРАДОКСИ

Термін подання: 10.05.2022 р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 1 систематизувати теоретичні засади впливу якості облікової інформації на дієве провадження управлінської діяльності; розробити авторські пропозиції по класифікації облікових парадоксів.

РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Термін подання: 30.05.2022 р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 2 формалізувати вплив якості облікових даних на ефективність прийняття управлінських рішень на основі методології розрахунку масиву облікової інформації та її еластичності у процесах інтерпретації за методом нормалізації значень параметрів; оцінити впровадження збалансованої системи показників для підвищення ефективності управління підприємством на основі оцінки якості облікової інформації.

Дата видачі завдання 02.02.2022 р.

Керівник кваліфікаційної

роботи бакалавра _____

Ю.С. Серпенінова

Завдання до виконання одержав _____

Д.А. Новикова

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ПАРАДОКСИ	9
1.1 Економічна сутність та інтерпретація якості облікової інформації	9
1.2 Парадокси облікової інформації та бухгалтерської звітності: значення в управлінні	12
1.3 Методи креативного обліку як спосіб маніпулювання інформацією.....	16
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	20
2.1 Аналіз якості облікової інформації на прикладі ТОВ «Юрист і Бухгалтер»	20
2.2 Інтерпретації облікової інформації в аспектах прийняття управлінських рішень.....	23
2.3 Проблеми запровадження збалансованої системи показників на підприємствах	25
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

У сучасних умовах динамічного розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій та засобів комунікації особливого значення набуває аналіз інформаційних потоків. Новітні реалії обумовлюють підвищені вимоги до якості інформації, як одного із основних елементів розвинення усіх галузей життєдіяльності суспільства. В таких умовах перед бухгалтерським обліком постають нові задачі, адже основою для успішного функціонування підприємства є правильна інтерпретація облікової інформації з метою прийняття дієвих управлінських рішень. Зважене прийняття управлінських рішень на основі достовірної інформації бухгалтерського обліку та звітності сприятиме отриманню підприємством майбутніх економічних вигід. Вищезазначене обумовлює актуальність і важливість обраної тематики наукового дослідження.

Проблема достовірності та інтерпретації облікової інформації та бухгалтерської звітності в управлінні є відносно не новою, про що затверджують наукові праці таких дослідників як Л.В. Чижевська, Т.Ф. Плахтій, Т. Бочуля, І. Омецінська, В.Ф. Максимова, О.В. Артюх, Ф.Ф. Бутинець, Л.М. Кіндрацька, М.С. Пушкар, О.І. Кащенко, О. Кондратюк та ін.

Втім, не дивлячись на значний вклад у розвиток окресленої теми наукового дослідження, зазначимо, що малодослідженими залишаються питання вибору інструментарію для проведення кількісної оцінки якості облікової інформації; потребує удосконалення теоретичне підґрунтя таких питань як парадокси облікової інформації, методи креативного обліку, а також їх вплив на управління підприємством; оцінка впливу якості облікової інформації на управлінські рішення тощо.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра полягає у розвитку теоретико-методичних та практичних засад оцінки якості облікової інформації та розробці пропозицій по їх удосконаленню.

При аналізі якості облікової інформації було запропоновано вирішення ряду проблемних питань, а саме: класифікація парадоксів облікової інформації, інтерпретації бухгалтерської інформації; запропоновано теоретико-методологічну базу для виявлення показників якості, масиву та еластичності облікової інформації; шляхом математичного аналізу розроблено моделі прийняття дієвого управлінського рішення та якості облікової інформації; досліджено вплив креативного обліку на формування бухгалтерської інформації; розроблено стратегію та етапи прийняття вдалого управлінського рішення.

Об'єкт дослідження вплив якості облікової інформації на ефективність управління компанією.

Предмет дослідження теоретико-методичні та практичні засади оцінки якості облікових даних з метою підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Для вирішення поставлених завдань були використані наступні методи: загальнонаукові та спеціальні методи аналізу, синтезу; хронологічного і систематичного спостереження; класифікації даних з метою їх упорядкування і порівняння; метод бібліометричного аналізу публікацій з використанням програмного забезпечення VOSviewer.

Інформаційною базою є нормативно-правова база з приводу регулювання питання формування облікової інформації та фінансової звітності, наукова література зарубіжних та вітчизняних авторів на тематику якості бухгалтерської інформації тощо.

РОЗДІЛ 1. ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ПАРАДОКСИ

1.1 Економічна сутність та інтерпретація якості облікової інформації

У сучасних умовах зростаючого значення інформаційних потоків, викликаного стрімким розвитком комп'ютерних технологій, особливої важливості набуває оцінка якості інформації. Під час формування оцінки якості облікової інформації задля провадження їх в управлінні підприємством, насамперед повинно бути досліджено теоретичне підґрунтя даного питання.

Облікова інформація – це інформація, що створюється, накопичується, оброблюється та зберігається відповідно до законів та стандартів, методів та правил бухгалтерського обліку; як правило, такий вид інформації подається у систематизованому та упорядкованому вигляді для розроблення та автентифікації конкретних управлінських рішень [21].

Якщо розглядати «якість», у значенні економічної категорії, то можна окреслити її через такі характерні риси: логічна ознака, яка окреслює об'єкт дослідження за іманентними рисами, що йому притаманні; критерії оцінки об'єктів, які в сукупності розкривають їх ознаки [3].

Дослідження визначень вітчизняних та зарубіжних науковців щодо якості бухгалтерської інформації (додаток Б) дозволяє надати узагальнене визначення даного терміну: «якість облікової інформації» – це синтез ознак, що характеризують рівень відповідності конкретних даних для досягнення поставлених економічних цілей користувачем інформації.

На основі проведеного аналізу публікацій зарубіжних дослідників для визначення загальних тенденцій публікаційної активності з питань якості облікової інформації нами побудовано бібліометричну карту публікації за ключовими словами, що зображено на рисунку 1.1.

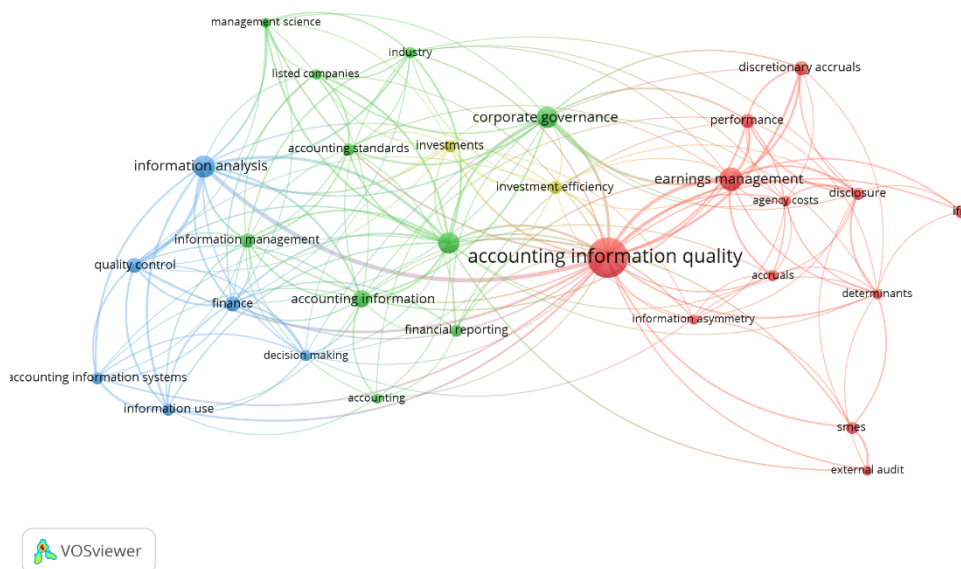

Рисунок 1.1. – Бібліометрична карта наукових публікацій за запитом «accounting information quality» («якість облікової інформації»)

Джерело: побудовано на основі аналізу БД Scopus, Web of Science з використанням програмного забезпечення VOSviewer станом на 01.01.2022

Відповідно до аналізу наукових публікацій, можна виділити три кластери: найбільший «червоний» кластер свідчить про взаємозв'язок якості облікової інформації з управлінням доходами підприємства, порядком розкриття інформації, інформаційної асиметрією тощо. Публікації у другому «зеленому» кластері формують напрям дослідження оцінки якості облікової інформації як засобу корпоративного управління, показують порядок розкриття облікової інформації у фінансовій звітності тощо. «Блакитний» кластер узагальнює публікації з аналізу інформації, зокрема систем контролю якості для прийняття управлінських рішень.

Виходячи з якісних характеристик облікової інформації, що наведено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», можна зазначити, що якісна облікова інформація повинна бути: зрозумілою та дохідливою; доречною; достовірною; зіставною [22].

Варто відмітити, що вищезазначена характеристика прописана в НП(С)БО 1 саме в такій послідовності, чим може бути підкреслений ступінь їх суттєвості для користувача. На думку І. Омецінської, перші два пункти, зазначені у переліку вище, є достатньо суб'єктивними, а тому потрібно удосконалити НП(С)БО 1 за ступенем важливості якості інформації [24].

Відповідно до поданого рисунку В.1 в додатку В моделі оцінки якості облікової інформації можна умовно класифікувати за рядом типових ознак. Модель оцінки якості облікової інформації, що базується на основі характеристик фінансової звітності є найпоширенішим підходом серед вчених. Він ґрунтується на аналізі всіх якісних характеристик, що передбачені у фінансовій звітності, основою для чого можуть виступати національне нормативно-правове регулювання (Закони України, НП(С)БО), GAAP US, IAS/IFRS [26].

У свою чергу, Буянова Т.І. виділяє лише два напрямки оцінки та процесу виміру якості фінансової звітності, що містять в собі наступні показники: відповідність до вимог нормативно-правового регулювання (коефіцієнт однократності, коефіцієнт релевантності, коефіцієнт інформованості, коефіцієнт інформаційної віддачі); максимальне задоволення інформаційних інтересів користувачів (коефіцієнт ефективності інформування, коефіцієнт ступеня задоволення користувачів) [7].

Модель оцінки якості облікової інформації, основою для якої слугує управлінська звітність, здійснюється через вимірювання рівня задоволення користувачів наданої інформації, як зазначив Слободняк І.А. [31].

Модель оцінки якості облікової інформації на основі врахування витрат, що понеслися на формування облікових даних, застосовується лише за припущення, що підприємство у майбутньому зможе одержати певні економічні вигоди за її подальшого використання [29].

С.А. Кузнецова, одна з перших науковців, які досліджували модель оцінки якості облікової інформації за застосування експертних методів, запропонувала шляхи забезпечення оцінки якості облікової інформації через

застосування комплексної оцінки, що складається з наступних показників: оцінка рівня якості формування обліку в аспекті управління; оцінка якості побудови економічної інформації на етапах процесу бухгалтерського обліку; оцінка якості інтерпретації облікової інформації [14].

Отже, показники якості облікової інформації відіграють значну роль у процесі формування облікової інформації, що може слугувати базою для прийняття управлінських рішень. Керівництво може використовувати різні моделі та класифікації для відбору актуальної та достовірної бази даних для вдалого провадження діяльності підприємства.

1.2 Парадокси облікової інформації та бухгалтерської звітності: значення в управлінні

Адаптивний до умов сучасності характер процесів формування інформаційних систем займає головну роль в облікових процесах. Завдяки запровадженню в Україні інноваційних управлінських систем, інтегрованої звітності та модернізованих запитів користувачів інформаційних масивів було викликана потреба розробки методології усунення парадоксів бухгалтерської інформації.

Поняття «бухгалтерська інформація» можна трактувати як цілісне уявлення про суб'єкт господарювання у розумінні зовнішніх та внутрішніх користувачів [34]. «Парадокс» же можна пояснити як предмет, об'єкт чи явище, що є протиставним звичайному; те, що йде всупереч загальноприйнятим нормам та правилам [11].

У своїй праці Соколов В.Я. назвав основні парадокси, із якими стикаються користувачі облікової інформації: наявність прибутків за відсутності грошей; наявність грошей без прибутків; активи балансу змінилися при залишку прибутків без змін; сума прибутку змінилася при активах, що залишились без змін; фактично отримано збитки – відображено прибутки; певна сума може бути як витратами, так і прибутками; однаковий

об'єкт може відноситися як до основних засобів, так і до оборотних активів; залишки в обліку не дорівнюють фактичній наявності; прибутки із часу заснування до припинення діяльності суб'єкта господарювання не мають дорівнювати сумі прибутків, одержаних за кожен звітний період; звітність відображає факти, що вже відбулися в минулому, а сенс бухгалтерського обліку в тому, щоб користувачі інформації приймали управлінські рішення в майбутньому [35].

Формування парадоксів обумовлене низкою чинників, серед яких можна виділити основний – диференціальний спосіб інтерпретації ряду важливих показників та економічних категорій крізь призму обліку. Такими категоріями є статті доходів та витрат, а точніше – їх різниця, що формує кінцевий результат діяльності будь-якого суб'єкта господарювання: отримання прибутків або ж понесення збитків [36].

Найпоширенішим серед усіх наявних парадоксів можна окреслити наявність прибутку за повної відсутності грошових надходжень або навпаки. У першому випадку логічним поясненням стає правило визнання доходів не за фактом отримання грошових коштів, а за фактом реалізації товарів, продукції, робіт або надання послуг при непогашеній дебіторській заборгованості.

Інші ж парадокси, що утворюються завдяки невідповідності розміру прибутку завдяки господарській діяльності підприємства та збільшення цінності активів за умов пролонгації терміну платежів; переоцінки майна, безкоштовних отримань активів та ін. [37].

Теорія та методологія з питання облікових парадоксів є недостатньо дослідженою та не має характерної класифікації. Перелічені вище парадокси пропонуємо систематизувати за наступними ознаками, що відображено на рисунку 1.2.

Рисунок 1.2 – Класифікація бухгалтерських парадоксів

Джерело: авторська розробка

Так, залежно від характеру впливу виділимо парадокси, що несуть в майбутньому позитивні та негативні зміни. Позитивна сторона впливу парадоксів полягає у продукуванні інноваційних стратегій та рішень проблемних питань, зокрема оптимізація господарських процесів відповідно до специфіки установи. Негативний вплив передбачає інколи неминучі результати, зокрема викривлення даних, що внаслідок має вплив на інші верстви діяльності підприємства та погіршує його роботу [17].

За фактором повноти охоплення бухгалтерські парадокси можна поділити в залежності від впливу на дані загалом та відносно облікового об'єкта. Якщо розглядати вплив на облікову інформацію по відношенню до поодиноких об'єктів обліку, тоді така класифікація буде включати в себе наступні статті: відносно доходів та витрат, а також фінансових резервів; відносно забезпечень та зобов'язань; відносно активів; відносно власного капіталу. Приклади парадоксів за вищеописаною класифікацією наведено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Приклади парадоксів облікової інформації

Група об'єктів обліку	Приклади парадоксів облікової інформації
Інформація відносно доходів, витрат та фінансових резервів	<ul style="list-style-type: none"> - підприємство має дохід/прибуток за відсутності грошових коштів; - аванси одержані, а доходів не відображено; - доходи є, а прибутків не має; - безоплатно отримані необоротні активи, а доходів не має; - кошти витрачені на придбання активів, а витрати не відображені в обліку; - відображення витрат без вибуття активів (наприклад, амортизація); - аванси видані, а витрат не має; - фактично понесені витрати (або отримані доходи) в поточному періоді можуть бути відображені в наступних звітних періодах;
Інформація відносно активів	<ul style="list-style-type: none"> - один і той самий актив може бути у складі як оборотних так і необоротних активів; - один і той самий актив може бути оцінений по різному, що впливає на валюту балансу; - відображений розмір дебіторської заборгованості може не відповідати фактичному;
Інформація відносно зобов'язань та забезпечень	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення формуються для покриття зобов'язань в майбутньому, втім їх розмір визначається на основі аналізу минулих подій; - не всі зобов'язання передбачають вибуття коштів в майбутньому; - розмір зобов'язання за однією і тією самою операцією може змінюватись з часом;
Інформація відносно власного капіталу	<ul style="list-style-type: none"> - розмір зареєстрованого капіталу може не відповідати фактичній сумі отриманих від засновників активів (за наявності неоплаченого капіталу); - зростання власного капіталу може відбуватись без фактичного отримання активів;

Джерело: авторська розробка

Парадокси облікової інформації відповідно до характеру їх впливу пропонуємо розділяти на інгібітори та каталізатори, що тягне за собою відповідні зміни, представлені на рисунку Г.1 додатка Г.

Каталізаторами парадоксів бухгалтерської інформації виступають процеси, що призводять до прискорення аналізу та обробки інформації завдяки влучному використанню мотиваторів – стимуляторів вирішення проблематичних питань та заповнення або відновлення інформаційних просвітів для успішного прийняття управлінських рішень. Методика фасилітації є порівняно новою та актуальною у розвинених країнах завдяки перевагам: інноваційний підхід генерації ідей з урахуванням специфіки господарської діяльності організації; швидкість та ефективність у прийнятті управлінських рішень, влучна делегація завдань та обов'язків; прудка реакція та стрімка адаптація до пертурбацій середовищ тощо [16].

Варто зазначити, що у процесі трансформації облікових даних в управлінську інформацію виникають випадки, які несуть негативні зміни, що можна назвати «інгібіторами». Інгібітори парадоксів облікової інформації – це процеси, що сповільнюють модифікацію бухгалтерських даних, результатом яких виступають фрустратори, інакше кажучи, перешкоди у вигляді пошкодження та викривлення показників.

Парадокси облікової інформації змушують апарат управління підприємством дотримуватися ряду правил при використанні бухгалтерських даних як основи для прийняття дієвих управлінських рішень: зважати на парадокси бухгалтерської інформації під час використання облікових даних в аспекті управлінської діяльності; обчислювати показник якості облікової інформації для впевненості в точному та неупередженому оцінюванні такої інформації; продукувати похідні інформаційні масиви, створені відповідно до даних бухгалтерського обліку з урахуванням затвердженої облікової політики та методології; контролювати та ретельно перевіряти облікову інформацію на достовірність згідно з первинною документацією.

Отже, завдяки проведеному дослідженню виявлено, що поширеною проблемою є дисбаланс облікової теорії з етапами інформаційного, технологічного та економічного розвитку середовища. Врахування запропонованих концепцій з приводу парадоксів облікової інформації дозволить забезпечити об'єктивне представлення результатів господарської діяльності та фінансового стану підприємства у сучасних умовах.

1.3 Методи креативного обліку як спосіб маніпулювання інформацією

Досліджуючи питання якості облікової інформації, варто зосередити увагу на оцінці різних способів маніпулювання інформацією, зокрема з використанням різних методів креативного обліку.

У науковій спільноті не має єдиного підходу до трактування категорії «креативний облік». Так, М.С. Пушкар вважає, що креативний облік – це творча організація фактів та їх систематизація, виходячи з управлінських

інтересів, що застосовується для подальших спостережень та висновків від діяльності [28].

Отже, креативний облік – це система методів бухгалтерського обліку, основою для якої слугує творчий підхід до організації обліку відповідно до цілей керівництва: мінімізації витрат, максимізації доходів, оптимізації процесів господарської діяльності. Креативний облік часто ототожнюють із фінансовим, але між ними існує ряд відмінностей, що наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Порівняння фінансового та креативного обліку

Критерії порівняння	Фінансовий облік	Креативний облік
Мета	Забезпечення належного обліку активів та пасивів, що в подальшому формують масив точної, неупередженої та вичерпної інформації для створення фінансової звітності, прийняття управлінських рішень та задоволення запитів про фінансовий стан інших користувачів.	Ведення обліку, що не суперечить методам і принципам бухгалтерського обліку, надання інформації про доходи та витрати відповідно до цілей користувачів; оптимізація процесів обліку та звітності.
Методи оцінки	Методика оцінки об'єктів обліку є чітко регламентованою нормативно-правовими актами, тому вона є точною та об'єктивною.	Методика оцінювання несе, скоріше, суб'єктивний характер відповідно до мети підприємства та його керівництва.
Законодавче регулювання	Жорстко регламентований відповідними законодавчими актами та контролюється органами державного регулювання.	Використовується неоднозначність формулювання, деяких аспектів, що дає змогу дотримуватися юридичного значення тексту, а не закладеного змісту.
Необхідність ведення	Обов'язкове ведення відповідно до чинного законодавства.	На вимогу апарату управління.
Користувачі облікової інформації	Зовнішні та внутрішні користувачі.	Внутрішні користувачі.

Джерело: авторська розробка

Відповідно до порівняльної характеристики фінансового та креативного видів обліку, наведеної у таблиці 1.2, можна зауважити, що креативний облік є законним засобом маніпулювання обліковою інформацією відповідно до потреб управлінського персоналу.

Керуючись Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» допускається

застосування професійного досвіду та знань керівництва, враховуючи положення облікової політики, у разі відсутності Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку чи Міжнародного стандарту фінансової звітності, що точно окреслює засади обліку та звітності з операції, умови або інших подій та явищ, що відбулися на підприємстві [20].

Креативний облік має досить неоднозначний характер, тому потрібно чітко виокремлювати терміни «викривлення» та «похибка». Похибка у більшості випадків є наслідком необачності та недбалості до своєї роботи: недосвідченість бухгалтерських кадрів, можливість технічних збоїв програмних забезпечень тощо. А викривлення, – навпроти, – умисна запланована дія, задля якої використовують маніпулювання фінансовими даними [8].

Для вчасного виявлення викривлень показників фінансової звітності потрібно застосовувати наступні методи креативного обліку: порівняння облікової політики поточного звітного року з попередніми; аналіз руху грошових активів, особливо на резервних рахунках; перевірка відповідності даних документального обліку з інформацією фінансових звітів; наслідування аспектів облікової політики від конкурентів; проведення незалежних аудиторських перевірок і аналіз її результатів із реальними показниками; аналіз руху дебіторської заборгованості [33].

Слід зазначити, що використання того чи іншого методу креативного бухгалтерського обліку не зможе одразу привести до значних результатів: високих доходів або банкрутства. До інших недоліків можна віднести суб'єктивізм та умовність даних фінансової звітності, а також широкі можливості для шахрайства та інших протизаконних дій.

Крім вищевказаних недоліків викривлення інформації, можна відмітити такі позитивні аспекти творчого обліку: реалізація професійного судження бухгалтера (вибір альтернативних варіантів, що не суперечать чинному законодавству; покриття нормативно-правових прогалин; вирішення нормативних суперечностей); індивідуалізація системи обліку під потреби

конкретної організації; розвиток облікових методів через модифікацію та оновлення існуючих структур [32].

Таким чином, креативний облік має дуалістичний характер та є доречним, коли застосовується для визначення основних тенденцій в зміні вартості бізнесу та поданні достовірної фінансової інформації. За рахунок недостовірних даних підприємство ризикує бізнесом задля короткострокових фальсифікованих високих результатів та бонусних відрахувань.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

2.1 Аналіз якості облікової інформації на прикладі ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Велика кількість організацій стикається кожен день із низкою проблем під час формування необхідного масиву облікових даних для прийняття вдалих управлінських рішень. Для розробки методології для аналізу облікової інформації на прикладі досліджуваного підприємства розглянемо детальніше показник еластичності.

Еластичність в економічному середовищі виступає показником, що відображає ступінь чутливості досліджуваного параметра до певних змін іншого, у пропорційній відсотковій залежності [9]. Еластичність облікової інформації – це реакція облікових даних, адаптація до змін в управлінські дані підприємства, що показує, якою мірою зміниться існуюча бухгалтерська інформація при змінах економічного осередку на 1%.

Завдяки дослідженням Луценко Є.В., було доведено, що деякі властивості еластичності є повністю або частково подібними до властивостей логарифму, тому доцільно буде розглядати еластичність облікової інформації в процесі перетворення на управлінську у вигляді функції [19]:

$$E_i(y) = \log(i) / \log(i)^i \quad (2.1),$$

де E_i – еластичність облікової інформації;

$\log(i)^i$ – масив облікової інформації;

$\log(i)$ – управлінська інформація.

Управлінська інформація виражена логарифмічною залежністю від даних бухгалтерської інформації, у якості відображення математичними

методами процесів обробки, фільтрації та видозмін відповідно до потреб користувачів.

Масив облікової інформації можна представити як суму грошових витрат, понесених на її формування, поділену на добуток витрат на усунення помилок та коефіцієнт кваліфікації бухгалтерського персоналу:

$$MOI = G_v / (P * K_v) * Z \quad (2.2),$$

де G_v – грошові витрати на формування інформації;

P – витрати на усунення помилок;

K_v – коефіцієнт кваліфікації бухгалтерського персоналу;

Z - значущість інформації для користувача.

Грошові витрати на формування інформації витікають, насамперед, із витрат на нематеріальні активи, а точніше: витрати на програмне забезпечення; підписки на професійні та наукові видання; портали бухгалтерських новин; проходження семінарів, вебінарів, курсів.

За врахування помилок доцільним буде віднайти добуток витрат на усунення помилок та коефіцієнту кваліфікації персоналу. Витрати на усунення помилок передбачають витрати на штрафи, пені, неустойки; встановлення противірусних програм та ін. Коефіцієнт кваліфікації працівників є сталим показником, що був розрахований Абесіною О.К. у своїй науковій праці [1].

Значущість облікової інформації є досить суб'єктивним поняттям, але її можна прирівняти до актуальності. Значення актуальної інформації дорівнює сталому значенню 1; умовно застарілі та неповні дані, інформація, що не має коректного документального обґрунтування дорівнює 0,5 (наприклад, недостовірна інформація накладної, що через фактичне пошкодження або відсутність певної кількості товару); значення облікової інформації, що не має жодного документального підтвердження та є об'єктивно застарілою дорівнює 0.

Розберемо на практиці запропоновані формули розрахунку масиву облікової інформації на прикладі ТОВ «Юрист і бухгалтер», аутсорсингової фірми, яка займається веденням бухгалтерського обліку декількох організацій на основі договору. Для цього розглянемо необхідні дані ТОВ «Юрист і бухгалтер» за три роки у таблиці 2.1.

Розберемо на практиці запропоновані формули розрахунку масиву облікової інформації на прикладі ТОВ «Юрист і бухгалтер, аутсорсингової фірми, яка займається веденням бухгалтерського обліку багатьох організацій на основі договору.

Таблиця 2.1 – Показники облікової інформації ТОВ «Юрист і бухгалтер»

№ п/п	Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	Грошові витрати на формування інформації	24 650,00	26 754,50	23 560,00
2	Витрати на усунення помилок	9 457,60	7 850,00	15 235,75
3	Коефіцієнт кваліфікації бухгалтерського персоналу	1	0,85	0,9
4	Значущість інформації для користувача	0,5	0,5	1

Таким чином, завдяки даним таблиці, та вищезгаданим формулам, маємо наступні розраховані дані масиву та еластичності облікової інформації у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Розрахунок показників масиву та еластичності облікової інформації ТОВ «Юрист і бухгалтер» за 2018-2020 рр.

№ п/п	Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	Масив облікової інформації	1,3	2	1,71
2	Еластичність облікової інформації	1,92%	3,32%	2,81%

Отже, завдяки проведеним дослідженням можна відзначити ріст показників у 2019 році в порівнянні із 2018, - відхилення масиву та еластичності облікової інформації дорівнює відповідно 0,7 та 1,4%.

Причинами позитивного результату стали збільшення витрат на формування інформації та на усунення помилок при незмінних показниках значущості та незначному відхиленні коефіцієнта кваліфікації бухгалтерського персоналу (на 0,25 менше). Відхилення досліджуваних показників між 2020 та 2018 роками носить додатній характер: масиву бухгалтерської інформації – 0,41, а еластичності облікових даних – 0,89%, - що означає покращення якості облікової інформації за рахунок підвищення значущості та витрат на уникнення помилок. Навпроти, ситуація у 2020 році об'єктивно погіршилася у порівнянні із 2019 роком. Відхилення масиву облікових даних складає - 0,29, а еластичності бухгалтерської інформації – -0,51%.

Для покращення стану якості облікової інформації, зокрема прискорення її адаптації до потреб управлінського персоналу, було запропоновано підвищити рівень кваліфікації працівників бухгалтерії завдяки оформленню підписки на спеціалізовані видання, проходження онлайн-курсів з оновлення законодавчої бази, а також встановити пропорційну залежність між витратами на уникнення помилок та витратами на формування облікових даних.

Отже, в ході проведеного дослідження було запропоновано формули для виміру еластичності та масиву облікових даних та проаналізовано їхню пряму залежність на прикладі ТОВ «Юрист і бухгалтер». Під час розрахунків було виявлено певні недоліки та запропоновані шляхи покращення інформаційного капіталу підприємства .

2.2 Інтерпретації облікової інформації в аспектах прийняття управлінських рішень

Аналіз господарської діяльності є науковою базою прийняття управлінських рішень в бізнесі. Для їх обґрунтування необхідно виявляти і прогнозувати існуючі та потенційні проблеми, виробничі і фінансові ризики,

визначати вплив прийнятих рішень на рівень ризиків і доходів суб'єкта господарювання.

Управлінське рішення – це генерація сукупності альтернатив резолюцій спрямованих на відбір найкращого з варіантів за допомогою професійних знань та навичок менеджерів [13]. Інакше кажучи, це дії з боку управлінського персоналу, що спрямовані на поліпшення продуктивності, вирішення поточних проблем та спірних ситуацій.

Процесом прийняття управлінського рішення називають комплекс дій апарату управління, зміст та чисельність яких пропорційна до рівня складності поставленого завдання, ступеня важливості та оперативності вжиття певних заходів. Схематично процес прийняття управлінських рішень показано на рисунку Д.1 додатка Д.

Із рисунку Д.1 можна спостерігати значний вплив бухгалтерської інформації, зокрема звітності, на управлінські рішення. Етап прийняття управлінських рішень ґрунтується на попередньо отриманих облікових даних про діяльність підприємства та включає в себе перелік дій, ефективне виконання яких призводить до кінцевої мети – вдало сформованого розв'язку поставленої задачі.

Під час прийняття управлінських рішень інтерпретація інформації є необхідною мірою досягнення значно високих результатів господарської діяльності підприємства [27]. Методологію інтерпретації облікової інформації в управлінську зображено схематично на рисунку Е.1 додатка Е.

Відповідно до рисунку Е.1 можна зазначити, що інтерпретація облікової інформації є одним із головних етапів на шляху до якісно прийнятих управлінських рішень.

На етапі визначення цілей та задач керівництво аналізує та чітко окреслює наміри підприємства з приводу покращення результатів діяльності та усунення можливих прогалин, що можуть тягнути за собою ряд витрат.

Інтерпретація є необхідністю, а не примхою через різницю у функціях та завданнях, що виконують бухгалтер та керівник на підприємстві. Слід

зауважити, що під час представленого етапу керівники часто зустрічаються із факторами, що прямо впливають на кінцевий результат. Такі чинники відображено на рисунку Ж.1 додатка Ж.

Як зазначено в рисунку Ж.1 на формування якісно інтерпретованої інформації впливає ряд чинників. Першим із списку є парадоксальність облікової інформації – це явище може кардинально змінити хід розвитку подальших подій з приводу прийняття управлінського рішення та значно вплинути на його ефективність. Другим чинником є викривлення даних, що у свою чергу поділяється на умисне та випадкове. (близько 80% похибок припускаються на першій стадії процесу опрацювання даних) [5].

Останнім чинником, що впливає на формування інтерпретованої інформації є рівень кваліфікації керівників. Цей фактор формується під впливом освіти, досвіду, професійних характеристик та знань з предмету управління підприємством [15].

Отже, бухгалтерський облік не в змозі самотужки надавати всебічну інформацію про господарську діяльність та її результати користувачам. Через це виникає гостра потреба у інтерпретації даних для вдалого прийняття управлінських рішень. Саме тому вдалим буде застосування запропонованої моделі, основою для якої послугували проведені дослідження.

2.3 Проблеми запровадження збалансованої системи показників на підприємствах

За умов стрімкого економічного розвитку як у міжнародному, так і у вітчизняному просторі виникає необхідність застосування нових методів управління суб'єктів господарювання. Тенденції методів управління зазнавали відповідних змін, у той час як методика оцінки діяльності підприємством ідентичною.

Збалансована система показників представляє собою систему стратегічного управління підприємством, що базується на вимірюванні та

оцінюванні комплектації показників, що підібрані з метою врахування всіх аспектів діяльності суб'єкта господарювання, що розроблена дослідним центром аудиторської компанії Великої четвірки KPMG [40].

Впровадження збалансованої системи показників на підприємствах спрямоване на вирішення одразу декількох проблем: оцінювання ефективності діяльності суб'єкта господарювання, основою для якого є синтез фінансових та нефінансових показників; організація продажів на належному рівні, що призводить до отримання значно вищого рівня прибутків; зв'язок між стратегічним та оперативним видами управління створює сприятливе середовище для реалізації поставлених цілей [4].

Розроблення самої ж збалансованої системи показників в організації є процесом, що супроводжується низкою проблем. Схематично формування збалансованої системи показників зображено на рисунку И.1 в додатку И.

На першому етапі відбувається аналіз факторів, що зможуть негативно вплинути на показники та кінцевий результат. До таких факторів можна віднести: неоднозначну інтерпретацію термінології; недостатню кваліфікація персоналу; зневага до урахування ризиків; шахрайство, розкрадання та ведення «чорної бухгалтерії».

Другий етап обумовлений окресленням показників, зокрема КРІ, у кожній перспективі. Насамперед, КРІ, – це ключові показники ефективності, – числові дані господарсько діяльності, за допомогою яких вимірюють ступінь досягнення цілей або оптимального стану процесів: найвищого рівня показників результативності та ефективності [18].

Детальніший огляд вищезгаданих складових через призму різнопланової оцінки за критеріями наведено в таблиці 2.3

Таблиця 2.3 – Складові ключових метрик збалансованої системи показників [36]

Критерії	Загальні економічні складові		Складові організації управління	
	Фінансова	Внутрішні господарські процеси	Маркетинг	Кваліфікація та якість розвитку персоналу
Корисність інформації показника у відсотках при прийнятті управлінських рішень	25%	30%	20%	25%
Цілі	Підвищення прибутковості та стабільності за низьких витрат	Покращення системи планування	Оптимізація рівня продажів	Підвищення кваліфікації працівників
Показники	- Чистий прибуток; - Рентабельність; Коефіцієнт платоспроможності	- Собівартість, розробка та модернізація продукції, товарів, робіт, послуг; - Рівень автоматизованих процесів; - Технічна достатність	Кількість проданої продукції, товарів, наданих робіт або послуг	- Рівень продуктивності; - кількість зайнятих осіб; коефіцієнт інтелектуального капіталу

Відповідно до таблиці 2.3, можна зробити ряд висновків. По-перше, числові показники у відсотках за критерієм корисності інформації економічної складової майже рівні показникам організації управління: із відхиленням на 10% на користь фінансових показників.

На третьому етапі відбувається процес встановлення способів розрахунку показників, що передбачає розробку алгоритму та моделей розрахунку обраних показників. Способи розрахунку фінансових показників регулюють такими нормативно-правовими актами як Закони України, ПКУ, НП(С)БО, методичними рекомендаціями та інструкціями, а також міжнародними стандартами: МСФЗ, МСБО та GAAP [46].

Головною проблемою з якою стикаються на підприємствах на четвертому етапі є недостатність знань управлінського персоналу для побудови стратегії та прогнозування результатів, відсутність чітко

поставлених цілей, невідповідно до ресурсної бази постановка задач та визначення їх строків виконання. Зважаючи на це, схематично процес генерації влучної стратегії з урахуванням процесів та показників підприємства показано на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Схематичне відображення процесу прийняття управлінських рішень

Джерело: авторська розробка

Як бачимо з рисунку 2.1, формування стратегії має на увазі синтез методів аналізу та моніторингу наданих показників та змін як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищах. На кінцевому етапі оцінки стратегії потрібно враховувати усі згадані раніше показники та методи, що застосовувалися при генерації стратегії та прорахунок раціональності та дієвості запровадження за наявних ресурсів.

Етап генерації плану дій передбачає довгострокове проектування дій, що складається з короткострокових задач та завдань.

Використання збалансованої системи показників на будь-якому підприємстві передбачає суттєві переваги: надання управлінському апарату точної та повної картини представлення бізнесу; можливість оцінки

актуальності та дієвості проєкту під час його розробки; попередження виникнення переломних моментів провадження економічної діяльності.

Отже, за застосування поетапної схеми впровадження збалансованої системи показників із доповненнями можна досягнути значно вищого рівня результатів діяльності та усунути ряд проблем.

ВИСНОВКИ

Отже, тема облікової інформації та бухгалтерської звітності є досить актуальною в умовах глобалізації даних. Основною проблемою цього питання є неоднозначність трактувань деяких понять та термінів, виникнення спірних моментів обліку та звітності, що слугує витоком для маніпуляцій, похибок та викривлень інформації для прийняття адекватних управлінських рішень.

Саме поняття «облікової інформації» можна трактувати як масив даних, що утворюються, накопичуються та зберігаються відповідно до чинного законодавства та стандартів, методів та правил бухгалтерського обліку. Інформація, яка утворюється із відповідних джерел має бути якісною, тобто має відповідати поставленим цілям користувача. Для оцінки облікових даних застосовують наступні моделі: радянська, англосаксонська, моделі оцінки якості на основі видів звітності (фінансової та управлінської), застосування експертних оцінок та врахування витрат на вартість формування облікової інформації.

При формуванні та оцінці якості інформації варто звертати увагу на можливість утворення парадоксів. Такі узагальнюючі показники діяльності суб'єкта господарювання, як прибуток, збиток, вартість активів, що є інформаційно обґрунтованими, мають маніпулятивний характер за природою формування при процесі прийняття управлінських рішень. Без відповідного розуміння зі сторони керівницького персоналу характерних особливостей утворення облікової інформації створюються помилкові судження про взаємозалежність наступних категорій: прибутку, грошових коштів, вартість активів. З метою удосконалення теоретичних аспектів, було запропоновано авторську класифікацію парадоксів та наведено їх приклади відповідно до запропонованої класифікації.

Оцінка та аналіз якості облікової інформації повинні мати однозначну методичку розрахунку, підкріплена теоретичною базою. На прикладі ТОВ

«Юрист і Бухгалтер» було проведено дослідження масиву та еластичності облікової інформації під час метаморфози в управлінські дані. Завдяки аналізу було виявлено прогалини в формуванні інформаційного масиву та, як наслідок, низького рівня еластичності, запропоновані та впроваджені шляхи вирішення даної проблеми.

Досить важливим етапом формування інформації на підприємстві є безпосередньо обробка та інтерпретація працівниками бухгалтерії. Інтерпретація є необхідністю, тому що існує різниця у функція, що виконує бухгалтер та керівник на підприємстві. Формування інтерпретованих даних передбачає класифікацію, систематизацію та узагальнення даних з огляду управлінської діяльності. Слід зауважити, що під час представленого етапу керівники часто зустрічаються із факторами, що прямо впливають на кінцевий результат.

Тенденції методів управління з часом зазнають відповідних змін, у той час як методика оцінки діяльності підприємством є сталою. Одним із таких методів є впровадження у вітчизняній практиці збалансованої системи показників, яка представляє собою систему стратегічного управління підприємством, що базується на вимірюванні та оцінюванні комплектації показників, які підібрані з метою врахування всіх аспектів діяльності суб'єкта господарювання.

Креативний облік має неоднозначний характер: його використання на підприємстві є доречним, для застосування для визначення основних тенденцій в зміні вартості бізнесу та поданні достовірної фінансової інформації. За рахунок недостовірних даних підприємство ризикує бізнесом задля короткострокових фальсифікованих високих результатів та бонусів.

Отже, запропоновані у науковій роботі теоретико-методичні та практичні напрямки удосконалення існуючих проблемних питань оцінки якості облікової інформації та її використання в управлінні підприємством вирішують поставлені у роботі завдання та можуть бути використані у практичній діяльності підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абесінова О.К. Аналіз плинності кадрів, як складова загальної концепції поступального розвитку організаційної структури підприємства / Абесінова О.К. // Молодий вчений. - № 2 (17) - 2015 р. [Електронний ресурс] – URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/09.pdf> ;
2. Августова О.О. Креативний бухгалтерський облік як відображення сучасних реалій ведення фінансової звітності/ О.О. Августова, Є.С. Денисевич, Д.Є. Зайцева // Молодий вчений. — 2017. — №5. - С. 505-508 ;
3. Алексеева А.П. Краткий философский словарь / Под общ. ред. А.П. Алексеева. – 2-е изд. – М., 2001. – 496 с.;
4. Батанова Т. В. Методологічні аспекти розробки системної збалансованості показників діяльності підприємств. / Т. В. Батанова. // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2014. - №3. - С. 79-83;
5. Безчасний О.У. Комунікаційний аспект якості облікового забезпечення управлінських рішень [Електронний ресурс] / Безчасний О.У. // Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property. – 2017. – URL: <http://tpa.pstu.edu/article/download/136473/133485>.
6. Будько О. В. Методи оцінки якості облікової інформації / О. В. Будько // Економіка та держава. – 2014. – №3. – С. 54-57.;
7. Буянова Т.І. Оцінка якості звітної фінансової інформації на основі формалізованого підходу / Т.І. Буянова // Відомості УрГЕУ. - 2012. - № 3 (41). - С. 46-49.
8. Івахів Ю. Сутність та практика креативного обліку/Функціональна економіка. - 2011.- С. 50-53;
9. Клепко В.Ю. Використання еластичності в економічному аналізі // Вища математика в прикладах і задачах / Клепко В.Ю., Голець В.Л.. — 2-ге видання. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — С. 285. — 594 с.
10. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 181.

11. Ковалів Ю.І. Парадокс // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 181.
12. Кодекс законів про працю України Від 27.02.2021 р. [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
13. Костякова А.А. Управлінський облік як джерело інформаційного забезпечення системи управління [Електронний ресурс] / Костякова А.А. // Молодий вчений - № 1.1 (41.1). – 2017. – URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/190.pdf>
14. Кузнецова С.А. Бухгалтерський облік в системі формування управлінської інформації: методологія та практика : [Монографія] / С.А. Кузнецова. – Мелітополь : Таврійський державний агротехнологічний університет, 2007. – 297 с.
15. Лаговська О. А. Система збалансованих показників у вартісно-орієнтованому управлінні: прямі використання / О. А. Лаговська. // Проблеми теорії та методології бухгалтерського виду, контроль та аналіз. - 2014. - №2. - С. 70–80;
16. Літовченко Б. В. Професіоналізація ризик-менеджменту – шлях від коучингу до фасилітації / Б. В. Літовченко, С. П. Коляда // ISSN 2310-0672 Вісник АМСУ. Серія: “Економіка”, № 1 (53). – 2015 [Електронний ресурс]. – URL: http://www.scientificview.umsf.in.ua/archive/2015/1_53_2015/11.pdf ;
17. Serpeninova Y. Integrated reporting: bibliometric landscape. Public Policy and Accounting. – 2022. №. 1 (4). С. 23-31. doi: [https://doi.org/10.26642/ppa-2022-1\(5\)-23-31](https://doi.org/10.26642/ppa-2022-1(5)-23-31) ;
18. Лоханова Н. О. Застосування системного збалансованого показників у системі стратегічного управління адміністративним видом заклада ресторанного господарства [Електронний ресурс] / Н. О. Лоханова // Ефективна економіка. - 2015. - URL: <http://vww.etsonomy.nayka.tsom.ua/?op=1&z=4600> ;

19. Луценко Е.В. Численный расчет эластичности объектов информационной безопасности на основе системной теории информации / Луценко Е.В. // Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета. – 2003.
20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8). Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки [Електронний ресурс] – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text.
21. Наталя Ю. Є. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання [Електронний ресурс] / Ю. Є. Наталя // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2014. – URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162883148.pdf> ;
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
23. Новикова Д.А., Ярошина А.П. Інформаційні системи в управлінні суб'єктами підприємництва у сучасних умовах, XIII Міжнародна науково-практична конференція молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів (м. Луцьк, 3 грудня 2021 р.), с. 345-347.
24. Омецінська І. Облікова інформація: економічна сутність та критерії якості / І. Омецінська // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2016. - Вип. 3. - С. 131-141. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2016_3_15
25. Плахтій Т. Ф. Якість в бухгалтерському обліку: економічний аспект / Т. Ф. Плахтій // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – № 1. – С. 51-61.;
26. Плахтій Т.Ф. Аналіз моделей оцінки якості облікової інформації [Електронний ресурс] / Т. Ф. Плахтій // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». – 2017. – URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2017/43_2_2017/30.pdf.
27. Попова В.Д. Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень: взаємозв'язок облікових та аналітичних процедур

[Електронний ресурс] / Попова В.Д. // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2016. – URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2016/v3-4/NV-2016-v3-4_32.pdf

28. Пушкар М.С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів): монографія / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 334 с. ;

29. Садовська І.Б. Критерії оцінки якості управлінської звітності / І.Б. Садовська, К.Є. Нагірська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – С. 899–904.

30. Серпенінова Ю. С., Бурденко І. М., Новикова Д. А. Сутність та поняття парадоксів облікової інформації та оцінка їх впливу на управлінські рішення. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу- № 3(50) - 2021.

31. Слободняк І.А. Методика оценки качества учетно-аналитической информации бухгалтерской отчетности / И.А. Слободняк // Международный бухгалтерский учет. – 2011. – № 9. – С. 19–28.

32. Соколова Е. С. Методы оценки качества учётной информации / Е. С. Соколова // Экономические науки. – 2009. – № 5(54). – С. 293-299.;

33. Устинова Я.И. Креативный учет: творческий подход или откровенное мошенничество? / Устинова Я.И.. – СПб: Питер. - С. 174-177;

34. Шеннон К.Э. Работы по теории информации и кибернетике. Перевод с английского. Под редакцией Р.Л. Добрушина и О.Б. Лупанова. С предисловием А.Н. Колмогорова. Москва: Издательство иностранной литературы, 1963. – 824 с.;

35. Я.В. Соколов. Основы теории бухгалтерского учета - М.: Финансы и статистика, 2000г., с. 66-77

36. Serpeninova Y., Sadovska I., Novykova D. The essence of accounting paradoxes. Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University. Vol 4 No 28. 2021. p. 25-30. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2021-04-25-30> ;

37. Серпенінова Ю. С., Бурденко І. М., Новікова Д. А. Сутність та поняття парадоксів облікової інформації та оцінка їх впливу на управлінські рішення. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. № 3(50). 2021. – с. 36-40. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2021-3\(50\)-36-41](https://doi.org/10.26642/pbo-2021-3(50)-36-41) ;
38. André, P., Filip, A., & Moldovan, R. (2016). Segment disclosure quantity and quality under IFRS 8: Determinants and the effect on financial analysts' earnings forecast errors. *The International Journal of Accounting*, 51(4), 443-461. [Електронний ресурс] – URL: <https://doi.org/10.1016/j.intacc.2016.10.007> ;
39. Ang, C. (2021). Current Problems in Accounting Information Disclosure Quality and the Causes Analysis. *Journal of Frontiers of Society, Science and Technology*, 1(1), 85-90.
40. David Parmenter, *Key Performance Indicators*. John Wiley & Sons 2007, ISBN 0-470-09588-1;
41. Hall, James A. (2011). *Accounting Information Systems*. 7th Edition, Mason-USA: SouthWestern Cengage Learning;
42. Lilis Puspitawati. The influence of the quality accounting information system to the quality of accounting information - evidence in indonesia / lilis puspitawati, sri dewi anggadini. – 2019. – pp. 3–12.
43. Nasrin Azar. The quality of accounting information: relevance or value-relevance? / Nasrin Azar, Zarina Zakaria, Noor Adwa Sulaiman. // *Asian Journal of Accounting Perspectives*, 12(1), 1-21. – 2021. – pp. 1–21;
44. Serpeninova Y., Novykova D. Methods of creative accounting as a way of manipulating information. International scientific and practical conference “Imperatives of Economic Growth in Ukraine and EU in the Context of Sustainable Development. 25-29 October 2021. Sumy State University.
45. Serpeninova Y., Sadovska I., Novykova D. The essence of accounting paradoxes. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. №4. 2021. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2021-04-25-30> ;

46. Чорток Ю.В., Макаренко І.О., Серпенінова Ю.С. Прозорість компаній державного сектору України як основа задоволення інформаційних потреб стейкхолдерів в умовах сталого розвитку. Механізм регулювання економіки. – №4. – 2017. – С. 156-164.

ДОДАТКИ

Додаток А

SUMMARY

Novykoval D.A. Evaluation of the quality of accounting information in enterprise management – Bachelor's qualification work. Sumy State University, Sumy, 2022. The work investigates the theoretical, methodical, and practical aspects of the formation and evaluation of accounting information. The primary purpose of this study is to develop recommendations for improving the generation and use of reliable data by the management staff. The state of quality of information support through the prism of the knowledge acquired during training is investigated.

Keywords: quality of accounting information, paradoxes of accounting information, paradoxes of accounting, interpretation of accounting information, balanced scorecard, methods of creative accounting.

АНОТАЦІЯ

Новикова Д.А. Оцінка якості облікової інформації в управлінні підприємством – Кваліфікаційна робота бакалавра. Сумський Державний Університет, Суми, 2022 р. У роботі досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та оцінки бухгалтерської інформації. Основною метою цього дослідження є розробка рекомендацій щодо удосконалення генерації та використання достовірних даних апаратом управління. Досліджено стан якості інформаційного забезпечення через призму набутих під час навчання знань.

Ключові слова: якість облікової інформації, парадокси облікової інформації, парадокси бухгалтерської звітності, інтерпретація облікової інформації, збалансована система показників, методи креативного обліку.

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Порівняння підходів до визначення «якості облікової інформації» у працях вітчизняних науковців

Автор	Визначення «якості облікової інформації»
Т.В. Плахтій	Розгляд поняття через призму споживчої вартості об'єкта дослідження, що має на меті задоволення потреби споживача в обліковій інформації [25].
О.В. Будько	Оцінка якості інформації визначається через лінійну функцію, залежною від факторних ознак [6].
О.С. Соколова	Ототожнення якості облікової інформації з життєздатністю суб'єкта господарювання, за умови прийняття правильної стратегії управлінських рішень [32].

Таблиця Б.2 – Порівняння підходів до визначення «якості облікової інформації» у працях зарубіжних науковців

Автор	Визначення «якості облікової інформації»
Т. Холл	Якість (цінність) інформації для користувача визначається надійністю інформації; надійність інформації визначається атрибутами, які є релевантними, точними, повними, стислими, актуальними та доречними [39].
Н. Азар	Якість має бути визначена з точки зору загальної мети фінансової звітності, тобто надати користувачам інформацію, корисну для прийняття інвестиційних, кредитних та подібних рішень [43].
П. Андре	Високоякісна бухгалтерська інформація зменшує невизначеність, і інвестори та фірми надають цій інформації велике значення [38].
Л. Пуспітаваті	Якість облікової інформації є різновидом облікової інформації, яку можна використовувати при прийнятті рішень для зменшення невизначеності, розширення знань про проблеми, що виникають, і підвищення успіху в процесі планування різних видів діяльності [42].

Додаток В

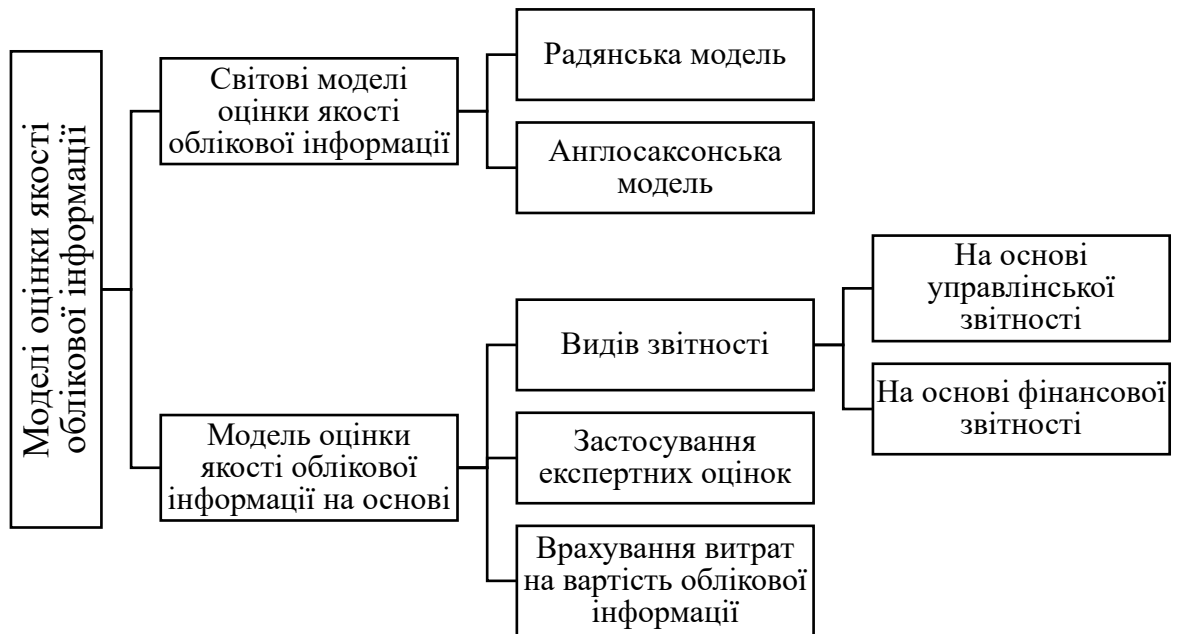

Рисунок В.1 – Моделі оцінки якості облікової інформації

Джерело: [26]

Додаток Г

Рисунок Г.1 – Схематичне відображення впливу парадоксів облікової інформації на подальшу діяльність суб'єкта господарювання

Джерело: створено автором

Додаток Д

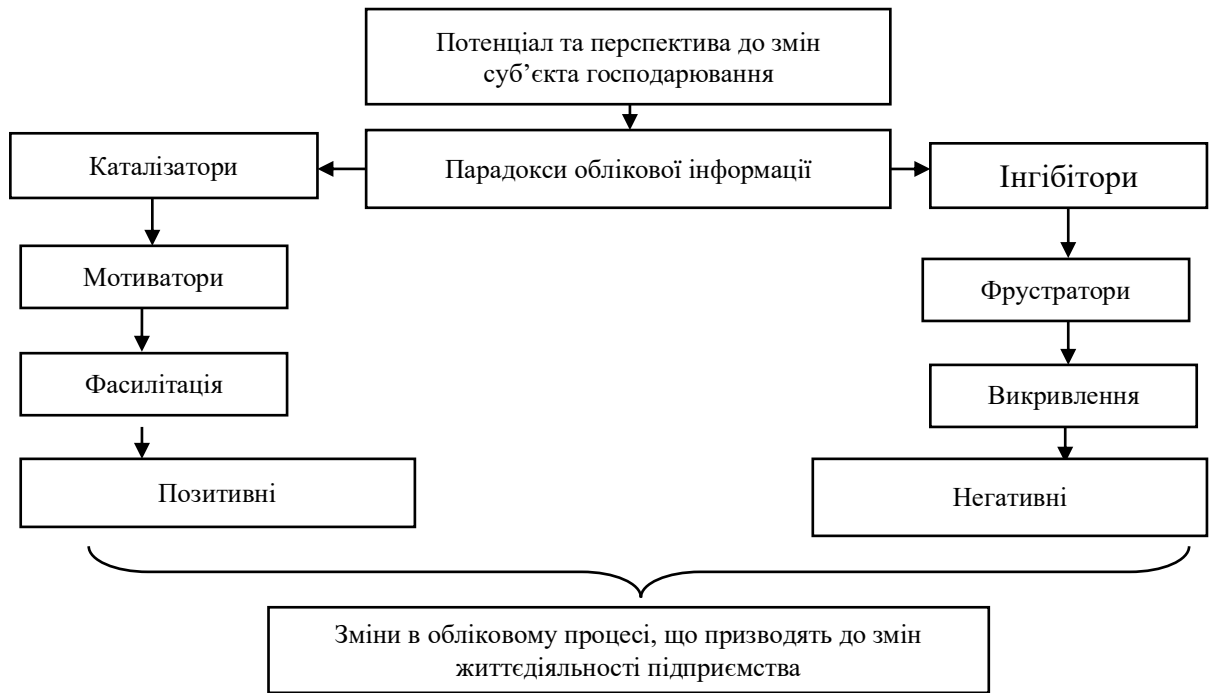

Рисунок Д.1 – Схематичне відображення впливу парадоксів облікової інформації на подальшу діяльність суб'єкта господарювання

Джерело: авторська розробка

Додаток Е

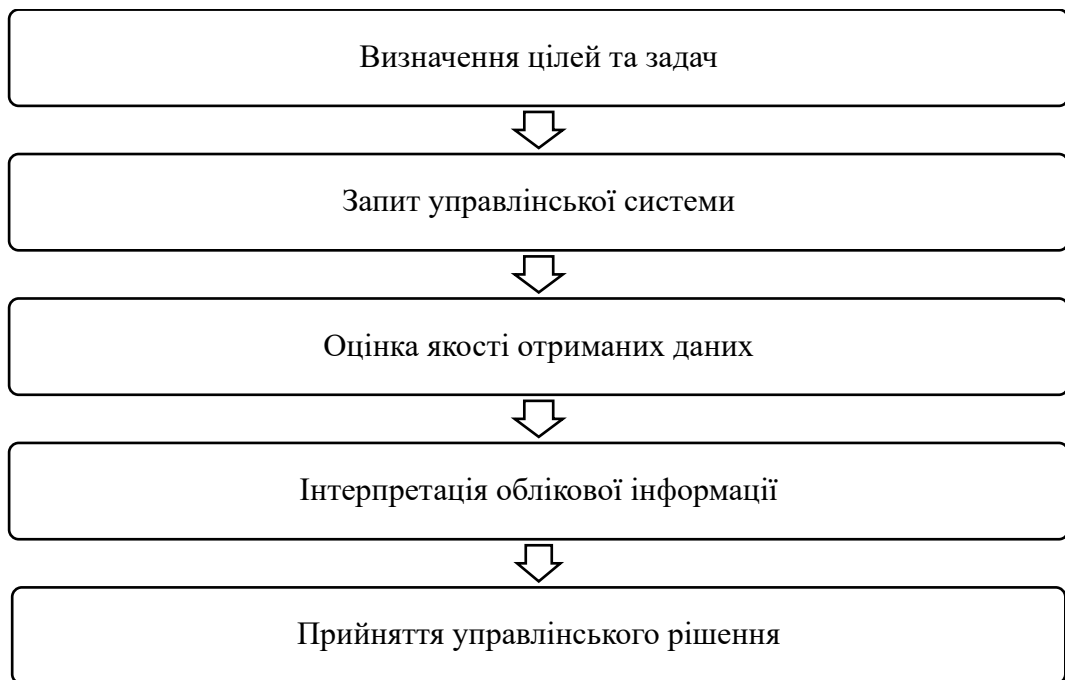

Рисунок Е.1 – Методологія інтерпретації інформації бухгалтерського обліку для прийняття управлінських рішень

Джерело: розробка автора

Додаток Ж

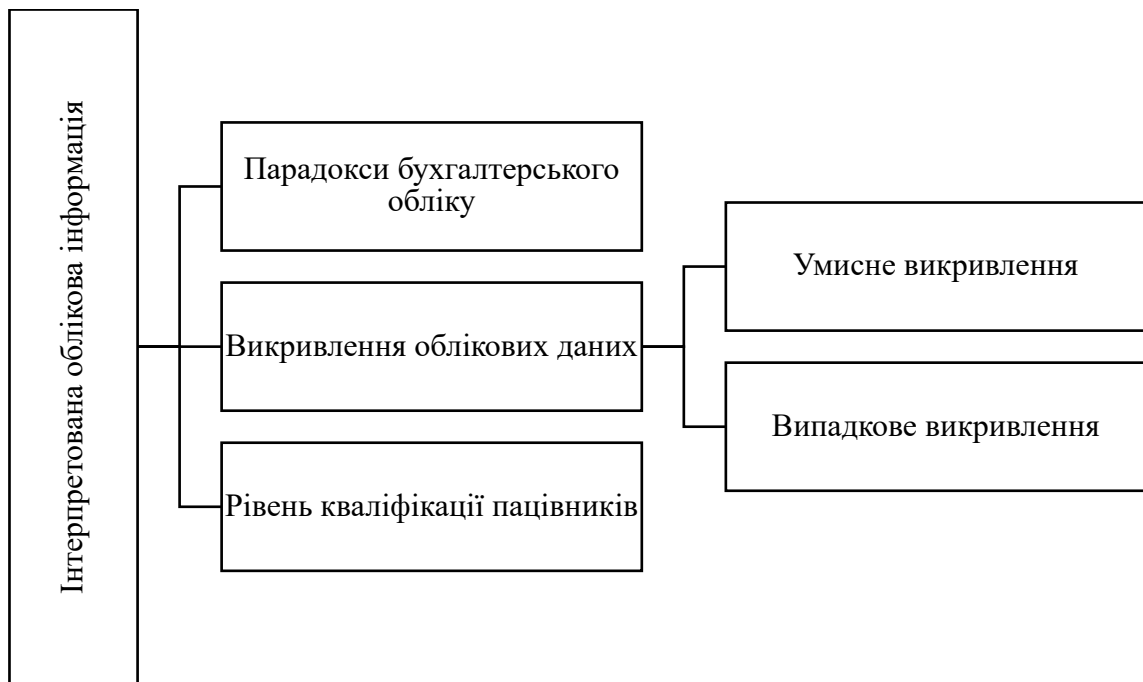

Рисунок Ж.1 – Чинники, що впливають на інтерпретацію облікової інформації

Джерело: розробка автора

Додаток И

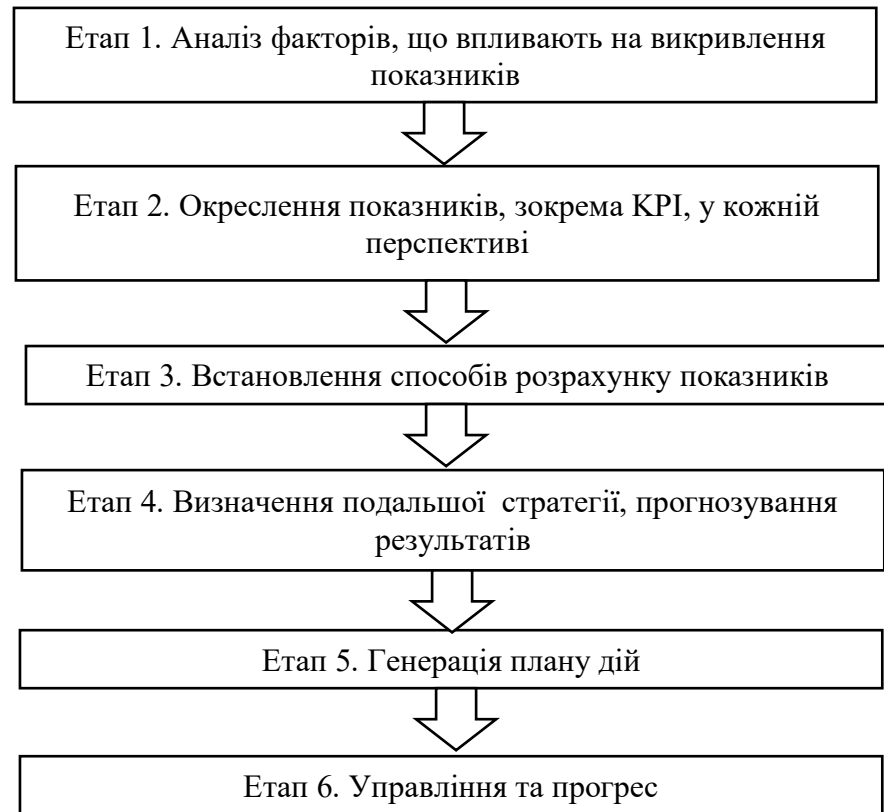

Рисунок И.1 –Етапи використання збалансованої системи показників на підприємстві

Джерело: розробка автора